

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101- 665/2446

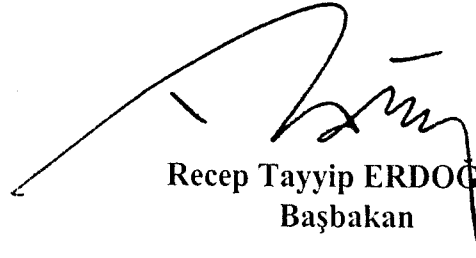
Ankara

21/5/2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 26/4/2004 tarihinde kararlaştırılan "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Adalet Tarım, Orman ve Köy İşleri
Esas Kom.	- Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih	1-6-2004 1/821
K. No	1000/2004 15/13
Başkan	125/13

GENEL GEREKÇE

2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu 1982 yılından beridir yürürlükte olmasına rağmen; geleneksel standart dışı depolama alışkanlığından vazgeçilememesi, malları kolayca ve masrafsız devretme imkanı veren makbuz senedi ve varant kullanımının yaygınlaştırılamaması gibi nedenlerle anılan Kanunun amacına ulaşılamamış, dolayısıyla da dünya ekonomisindeki gelişmelere paralel olarak lisanslı depoculuk sistemi bugüne kadar kurulamamıştır.

Başta ABD olmak üzere birçok gelişmiş ülkede uzun süreçlerden sonra lisanslı depoculuk sistemi sağlam şekilde oluşturulabilmiştir. Ancak sistemin başarılmasından sonra, o ülkenin tarımsal üretim ve ticaretinde, istihdamında, dünya ticaretinde rekabet edebilirliğinde, milli gelire katkısında ve buna bağlı olarak vergi hasılatında çok büyük artışlar sağlanmıştır. Zaten günümüzde bu sistemi kuramayan ülkeler, içinde bulunduğumuz küresel ekonomik düzende, bu sistemi kuran gelişmiş ülkelerin bağımlı ve ikincil pazarı haline gelmekte, tarım ürünlerinin üretim ve ticaretinden aldığı pay gittikçe azalmaktadır. Bu nedenlerle Ülkemizde de en kısa sürede tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin kurulması hayati önem taşımaktadır.

Tüm bu ihtiyaçlardan hareketle; Dünya Bankası desteği ile yürütölen Ürün Borsalarını Geliştirme Projesi ele alınmıştır. Ülkemizdeki ticaret borsalarının modernizasyonu ve yürürlüğe girmesi için hazırlık yapılan Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununun bu boşluğu doldurarak Ülkemiz tarımı, ticareti ve ekonomisi açısından ciddi faydalar getirmesi hedeflenmiştir.

Tasarı ile,

1- Hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin önlenmesinde ve piyasanın dengelenmesinde,

2- Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerinin, lisanslı depolara verdikleri ürünleri karşılığında aldıkları senetler aracılığıyla bankalardan kredi ve finansman sağlamalarında,

3- Tarım ürünleri ticaretinin herkesçe kabul gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılmasında, kaliteli üretime yönelmede, güvenli bir piyasa oluşturulmasında,

4- Tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınmasında,

5- Ülkemizde halihazırda uygulanmakta olan tarım reformunun başarılmasında ve tarım ürünleri ticaretinde özel sektör katılımının artırılmasında,

6- Devlet müdahaleleri ile Devlet destekleme alımları yoluyla yapılan yüksek harcamalardan önemli tasarruf sağlanmasında, serbest piyasa ve fiyat oluşumunu bozan müdahalelerden uzaklaşılmasında,

7- Tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesinde,

8- Yatırımcılar için döviz, altına, hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir yatırım aracı sağlanmasında,

9- Ürün ticareti ile uğraşan tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere göre belirlenmiş ve fiyat istikrarı sağlanmış ürünlerin kolayca temininde,

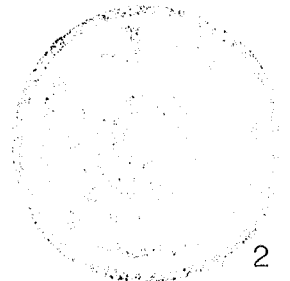
10- Tarım ürünlerinin, fiziki mal ve numune gösterilmesine ve teslimine gerek olmaksızın makbuz senetleri ve elektronik makbuz senetleri aracılığıyla elektronik ticaretinin yapılmasında.

11- Standartı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli ve opsiyon piyasalarına geçişte.

12- Ürün depolanması, bankacılık ve sigorta sektörü açısından yeni iş alanları yaratılmasında.

13- Ülkemizin içinde veya yakınında bulunduğu Orta Doğu, Balkanlar, Türki Cumhuriyetler ve Asya coğrafyasındaki tarım ürünleri ticaretinde çok önemli rol üstlenmesinde ve pay sahibi olmasında.

katkı sağlanması ve yasal zemin oluşturulması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile; Kanunun amacı belirtilmiştir.

Madde 2- Madde ile; Kanunun kapsamı gösterilmiştir.

Madde 3- Madde ile; Ülkemizde ilk kez uygulamaya konulacak olan lisanslı depoculuk sistemi ile ilgili olarak "Bakanlık", "ilgili bakanlık", "Fon", "tarım ürünleri", "lisanslı depo", "lisanslı depo işletmesi veya lisanslı depo işleticisi", "lisanslı depo teminatı", "lisans", "ürün senedi", "depolama hizmetleri", "mudi", "yetkili sınıflandırıcı" ve "borsa" kavramlarının bu Kanununun uygulaması bakımından ne anlama geldiği açıklanmıştır.

Madde 4- Madde ile; lisanslı depo işleticiliği yapmak üzere başvuranlara kuruluş ve faaliyet izni verilmesinin şartları düzenlenmiştir.

Bakanlığa, kuruluş izni verirken ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartlarını da değerlendirme yetkisi tanınmıştır. Böylece bir bölgede ihtiyacın üzerinde lisanslı depo kurulmasının ve lisanslı depo işleticiliğinin karlılığının düşüp sistemin çökmesinin önüne geçilmek istenmiştir.

Anasözleşme, ortaklık ve pay değişiklikleri de Bakanlığın iznine bağlı kılınmış; kuruluş ve lisans vermede Bakanlığın incelemesine esas konuların Bakanlığın sürekli gözetiminde olması amaçlanmıştır.

Kuruluş izni, işletici anonim şirkete verilecektir. Lisanslı depo işleticileri için anonim şirket olarak kurulma zorunluluğu ve sermaye şartının ağırlaştırılması, sistemin güvenilirliğinin sağlanması ve mudilerin haklarının korunmasında yaşanacak olumsuzlukların en aza indirilmesi amacıyla öngörülmüştür.

Madde 5- Madde ile; sistemin güvenilirliğinin devamı ve mudinin oluşacak her türlü zarardan en az düzeyde etkilenmesini teminen, mudinin ürününün lisanslı depo işletmesinin kusuru nedeniyle zarar görmesi durumunda, zararın karşılanması aşamasında gerektiğinde başvurmak üzere, en az % 15 oranında teminat şartı getirilmiş ve Bakanlığa gerektiğinde bunu artırma yetkisi tanınmıştır. Bu yetki ile Bakanlık, sistemin güvenilirliğini ve değişen ekonomik koşulları gözeterek lisanslı depo teminatını belirleyecektir. Ayrıca ürün rayiç bedelindeki sürekli değişimler takip olunarak belirlenen orandaki teminat tutarında azalma olursa teminat tutarları Bakanlıkça tamamlanacaktır.

Madde 6- Madde ile; lisanslı depo tesislerinin ve depodaki ürünün olası rizikolara karşı sigortalanması ve ürün için düzenlenen sigorta poliçesi lehdarının mudi olması öngörülmüştür. Böylece, depoya konulan ürünlerin başta doğal afetler olmak üzere ilgili yönetmeliğinde gösterilecek tehlikelere karşı korunması ve ürün karşılığı bankadan kredi temininin kolaylaştırılması amaçlanmıştır.

Sigorta kapsamında hasar oluşması durumunda, mudinin zararının ne şekilde karşılanacağına ilişkin bazı usul ve esaslar belirtilmiştir. Hasilin korunması amacıyla; zararın hesaplanmasında ürünün hasar gördüğü tarihte ilgili borsada oluşan ortalama fiyatın baz alınması, belge ve bilgilerin sigorta şirketine tesliminde ve ödemede azami süre sınırı, poliçenin feshini

doğuracak bir nedenin ortaya çıkması durumunda derhal Bakanlığa bilgi verilmesi öngörülmüştür. Yine aynı amaçla Hazine Müsteşarlığına bu Kanun kapsamında sigorta yapacak sigorta şirketlerinin taşınması gereken nitelikleri belirleme yetkisi verilmiştir.

Madde 7- Madde ile; bazı suçlardan dolayı hüküm giyenlerin ve bizzat bu Kanuna aykırı davranışlarından dolayı para cezası dışında ceza alanların, lisanslı depo işletmesi, bunlara ortak olması, yönetiminde ve denetiminde görev alması yasaklanmıştır. Ayrıca kendi isteği ve iradesi dışında, kusurundan veya mevzuata aykırı davranışlarından dolayı lisansı iptal edilen ancak hüküm giymeyen kimselere de geçici yasak getirilmiştir. Söz konusu yasaklar, lisanslı depo işletmeciliği yapacakların toplumun güven ve itibarını sarsmamış kişilerden olması hususuna verilen önem nedeniyle düzenlenmiştir.

Madde 8- Madde ile; lisanslı depoların güvenilirliğinin korunması ve haksız rekabetin önüne geçilmesi, lisans belgesinin kullanımı, kapsamı, değiştirilmesini gerektiren haller, değiştirilme ve yenilenme usulü konularına açıklık getirme; işletmenin lisans koşullarını sürdürüp sürdürmediğinin periyodik olarak denetlenmesi ve herhangi bir depocunun usulsüz yollardan lisans sahibi olmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 9- Madde ile; ilgili mevzuata göre yapılacak değerlendirme sonucunda, Bakanlığa başvuruları reddetme yetkisi verilerek; ürünlerin saklanacağı depolarının fiziki şartları uygun bulunmayan, ortakları, yöneticisi ve çalışanları güven verici kişilerden olmayan işletmelerin sisteme dahil edilmesinin önüne geçmek; böylece sistemin güvenilirliğini baştan korumaya almak amaçlanmıştır.

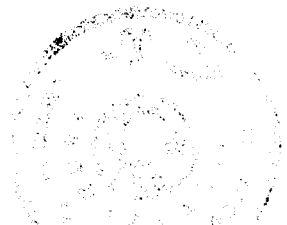
Madde 10- Madde ile; lisanslı depo işleticisinin lisansının askıya alınması, iptal edilmesi ya da lisans süresinin dolması durumunda lisans belgesinin ne şekilde saklanacağı düzenlenmiştir. Askıya alma, iptal ve lisans belgesinin ilgiliye geri verilmesi işlemlerinin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanması öngörülerek aleniyet sağlanmak istenmiştir.

Madde 11- Madde ile; lisans belgesinin kaybolması ya da herhangi bir şekilde zarar görmesi durumunda izlenecek usul düzenlenmiş; işleticinin lisans belgesi olmaksızın faaliyetine devam etmesinin neden olacağı sakıncaların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 12- Madde ile; lisanslı depolarda saklanan tarım ürünlerinin ticaretinde bu ürünlerin sınıf, derece ve standartlarının objektif ve bilimsel kriterlere göre belirlenmesi, bu ölçümleri yapacakların da Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek bazı ölçütlere göre yeterlilik aranarak yetkilendirilmesi ve böylece mudilerin çıkarlarının korunması ile tarım ürünleri ticaretindeki kalite güvenesinin sağlanması amaçlanmıştır.

Ayrıca, gerek duyduğu hallerde, Bakanlığa buralarda çalışacak personelin de lisanslı olmasını isteme yetkisi verilmiştir.

Madde 13- Madde ile; bu Kanun uyarınca verilen lisansların iki yıllık süre için geçerli olması ve ilgili mevzuatta öngörülen kurallara uygunluğun tespiti sonrasında aynı süre ile uzatılması öngörülmüştür.

Madde 14- Madde ile; lisanslı depoculuk sektörüne belli bir maliyetle Bakanlık tarafından sunulan kamu hizmeti karşılığı olarak ve Devlete gelir kaydetmek üzere verilen, değiştirilen, süresi uzatılan veya yeniden verilen her türlü lisans için bedel tahsil edileceği hüküm altına alınmıştır.

Bakanlığa, yine bu Kanun kapsamında yapacağı veya yaptıracığı denetimler ile verilen hizmetler karşılığında ilgililerden masrafları karşılamasını talep edebilmesi yetkisi verilmesi, bütçe kısıtlarıyla karşılaşıldığında, denetim ve hizmetlerde aksamalara yol açılmaması ve sistemin güvenilirliğinin zedelenmemesi için gerekli görülmüştür. Ayrıca bu husus, başta ABD olmak üzere lisanslı depoculuk sistemi bulunan ülkelerde olduğu gibi hizmeti alanca masrafların karşılanması ve genel bütçeye yük getirilmemesi açısından da doğru değerlendirilmiş ve yasal dayanağa kavuşturulmuştur.

Madde 15- Madde ile; lisanslı depoya konulan ürünün miktar, cins, sınıf ve kalite özelliklerini gösteren, ürünün tesliminde taşıdığı özellikleriyle geri verilmesini garanti eden ve ürünün mülkiyetini gösteren ürün senedi düzenlenmiş olup; elektronik ticaretteki gelişmelere paralel olarak ürün senedinin elektronik ortamda oluşturulması mümkün kılınmıştır.

Kağıt veya elektronik ürün senedinin içeriği, şekli ve muhafazası konularının yönetmelikte düzenleneceği belirtilmiştir.

Madde 16- Madde ile; her türlü kötüye kullanmanın önüne geçilmesi bakımından lisanslı depo işleticisine ürün senedini imzalamaya yetkili kişi ya da kişilerin isim ve imzalarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirme yükümlülüğü getirilmiş ve ürün senedinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesinden lisanslı depo işleticisi sorumlu kılınmıştır.

Madde 17- Madde ile, aynı ürün için birden fazla ürün senedi düzenlenmesi yasaklanmıştır. Ancak, ürün senedinin kaybolması veya zarar görmesi halinde ürün senedi sahibine, Türk Ticaret Kanununun makbuz senedinin kaybolmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde yeni bir ürün senedi düzenleme imkanı tanınmıştır. Ayrıca sistemde karışıklığa ve güvensizliğe yol açılmaması için Kanun çerçevesinde ürün senedine bağlanmış tarım ürünlerinin haczinin, ancak ürün senedinin haczi suretiyle yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 18- Madde ile; lisanslı depo işleticilerinin görev, yükümlülük ve hakları ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Açık bir görev ve hak tanımlaması yapılarak uygulamada ortaya çıkabilecek karışıklıklar önlenmek istenmiştir.

Madde 19- Madde ile; gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, lisanslı depo işleticisinin sunduğu hizmetler karşılığı alacağı ücretleri serbest rekabet kuralları içinde belirlemesi, ancak mudinin haklarının korunması ve mağdur olmaması bakımından bu tarifenin mudice önceden bilinmesi amaçlanmıştır. Bunun için de ücret tarifesini veya tarife değişikliklerinin Bakanlıkça onaylandıktan sonra geçerli olması öngörülmüştür. Ücret tarifesini ve tarifiedeki değişikliklerin, şeffaflık ve aleniyet sağlamak amacıyla Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayınlanması öngörülmüştür.

Madde 20- Madde ile; lisanslı depoya teslim alınan ürünün aynen teslim edilmesi esas olmakla beraber buğday gibi bazı ürünlerde aynı bitki türü, sınıf ve dereceye sahip ürünlerin karıştırılması nedeniyle ortaya çıkacak çok küçük kalite farklılıklarının prim ve indirim tarifesine göre tazmin edilmesi kuralı getirilmiştir. Lisanslı depoculuk sistemini uygulayan ülkelerde olduğu gibi bu tarife de müddice önceden bilinecek, bu hususta mudinin aleyhine bir ihtilafa olanak verilmeyecektir. Bu tarifenin uygulanmasında ilgili borsanın görüşü de alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca onaylanması öngörülmüştür.

Madde 21- Madde ile; mudinin ürünün tamamını ya da bir kısmını geri teslim almasında izlenecek usul düzenlenmiştir. Ayrıca işleticiye, talep halinde teslimatın gecikmeksizin yapılması yükümlülüğü, verdiği hizmet karşılığı doğan alacakları nedeniyle ürün üzerinde hapis hakkı ile mudinin ürününü, ürünün çeşit ve cinsine göre ilgili yönetmeliğinde belirlenecek azami depolama süresinde geri almaması üzerine belli koşullar altında ürünü satma hakkı getirilmiş ve böylece, mudinin ve işleticinin birbirlerine karşı yükümlülüklerini yerine getirmemelerinden kaynaklı mağduriyetlerin önüne geçilmek istenmiştir.

Madde 22- Madde ile; ürün senedi ticaretinin güvenilir, açık ve serbest rekabet koşullarında gerçekleşmesini sağlamak üzere, borsa ile lisanslı depo işletmesi arasında imzalanacak ve ürün senedi ticaretinde borsa ile lisanslı depo işletmesinin izlemesi gereken usulü, yükümlülüklerini, görevlerini ve yetkilerini kapsayacak şekilde bir sözleşme düzenlenmesi öngörülmüştür.

Sözleşmenin Bakanlık onayından sonra yürürlüğe girmesi zorunluluğu da getirilerek ürün senedi ticaretinin güven içinde yapılmasına yönelik amaç pekiştirilmiştir.

Madde 23- Madde ile; lisanslı depo işletmelerinin tutmaları gereken defterler ile kayıtlarının tam ve doğru olarak tutulması ve saklanması öngörülmüş, Kanunun uygulanmasında doğabilecek usulsüzlüklerin, aksaklık ve karışıklıkların önüne geçilmesi amaçlanmıştır. Başta yetkili kurumların yapacağı denetimlerin dayanağı olması bakımından sistemin kayıt altına alınmasının yararları açıktır. Ayrıca genel güveni artırmak için, gerektiğinde Bakanlığa lisanslı depoların bağımsız denetimden geçmiş mali tablolarını isteyebilme yetkisi tanınmıştır.

Madde 24- Madde ile; bu sistemin temel güvence unsuru olarak mudinin, lisanslı depo işleticisinin yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı göreceği ve sigorta kapsamı dışında kalan zararının tazmini amacıyla tüzel kişiliği haiz Fon kurulması öngörülmüş, Fon yönetiminin kimlerden oluşacağı ve bazı temel görevleri, fonun gelirleri ve giderleri başta olmak üzere bazı usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Fonun giderleri arasında; mudinin zararlarına ilişkin ödemeler yanında, Kanunda öngörülen ve Kanunun uygulanması açısından ihtiyaç duyulan faaliyet, eğitim ve denetim giderlerinin, Fonun cari ve yönetim giderlerinin de karşılanabilmesi öngörülmüştür. Örneğin bu giderleri; ürün standartlarına, depo standartlarına, numunelere, laboratuvar koşullarına ve benzeri faaliyetlere ilişkin güncelleştirmeye ve geliştirmeye yönelik toplantı, koordinasyon, çalışma grubu, komisyon çalışmalarında ortaya çıkabilecek (özellikle çalışmalara davet olunan kişilerin kendi kurumlarının karşılanmayan veya karşılanamayan toplantı, seyahat, konaklama, iade gibi) masraf ve giderler, lisanslı depo, yetkili sınıflandırıcı ve ilgili bakanlık ve kurum personel ve yetkililerinin eğitimine ilişkin giderler, yine Bakanlıkça karşılanmayan veya bütçe kısıtları

nedeniyle karşılama imkanı olmayan denetim ve eğitime ilişkin masraflar, Fonun büro, kırtasiye, demirbaş, çalışma yeri alınması veya kiralanması, avukatlık ücreti, malzeme, dava harcı, seyahat, ücret, vergi ve harçlar, personel, telefon, faks gibi çeşitli ve uygulamada ortaya çıkabilecek birçok benzeri faaliyeti, cari ve yönetim giderleri olarak saymak mümkündür.

Tüm bu hizmetlerin, lisanslı depoculuk sisteminin güven ve istikrar içinde çalışmasına ve gelişmesine katkı sağlayacağı, bu sektörde yer alanların daha fazla para kazanmasına olanak yaratacağı dikkate alındığında, lisanslı depoculuk sistemde yer alanlara sunulacak bazı faaliyet, eğitim ve denetim hizmetlerinin hiç olmazsa bir kısmının, bu sektörde yer alanlarca oluşturulan Fondan karşılanması, devletin gider ve yükünün azaltılması, işlerin bütçe kısıtları nedeniyle aksamaması amaçlanmıştır.

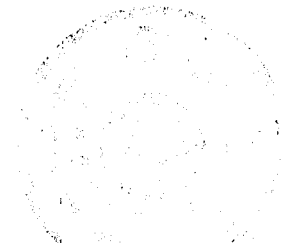
Fona, kuruluş aşamasında genel bütçeden bir defaya mahsus olmak üzere iki trilyon lira aktarımı öngörülerek, Fon gelirlerinin yeterli düzeye gelene kadar zarar doğması durumunda mudilerin mağdur olmasının ve baştan sisteme güvenin kaybolmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca belli bir aşamadan sonra Fon gelirlerinin yeterli olması veya eksik kalması durumunda, Bakanlar Kuruluna fon gelirlerini yüzde sıfıra kadar indirme veya bir katına kadar artırma yetkisi tanınmıştır.

Madde 25- Madde ile lisanslı depoculuk ve ürün senedi ticaretinin güven ve istikrarlı bir şekilde işlenmesinin ve başta mudinin haklarının garanti edilmesini teminen; sigorta kapsamında da ödenme imkanı bulunmayan herhangi bir zararın ortaya çıkması durumunda, bu zararın tazmini için birbirini takip eden ve hepsi çok kısa sürelerle bağlanmış (lisanslı depo işletmesine başvuru, sulh, borsa bilirkişi incelemesi, Bakanlık ödeme tebligatı, Fon, borsa hakem heyeti marifetiyle) bir çözüm süreci öngörülmüştür. Bu husus, yani ihtilafların ve zararların çok hızlı ve sağlam bir süreçle giderilmesi, çok önemli olup, bu sistemde yer alan kişilerin temel güvencesidir. Bu sayede bu sektöre büyük katılım ve yatırım olabilecektir. Aksi takdirde bir zarar anında mevcut hukuk sistemimizdeki genel hukuk yollarına başvurulması ve bir davanın sonuçlanmasının yıllar alması lisanslı depoculuk sistemine olan güveni kaldırarak, doğmadan ölmesine yol açacaktır.

Burada önemli olan bir diğer husus da, ürününü depoya teslim eden veya ürün sahibi olan mudinin zararlarını çok kısa sürede giderilmesi ve haklarının korunmasını takiben, zarara yol açan ilgililerden bunun tahsil için dava açma da dahil olmak üzere yasal takibat yapma görevinin Fon yönetimine verilmesidir. Böylece mudi yalnız bırakılmamış, maddi ve manevi külfete maruz bırakılmamış, kusurlu tarafın karşısına da zararın tazmini açısından güçlü bir Fon tüzel kişiliği çıkarılmıştır.

Madde 26- Madde ile Bakanlığın görev ve yetkileri tek maddede sayılarak uygulamada bu konuda oluşabilecek tereddütlerin önüne geçilmeye çalışılmıştır. Ayrıca son fıkrada, lisanslı depoculuk sistemi birçok kamu kurum ve kuruluşunun koordinasyon içinde çalışmasını gerektirdiğinden bu çalışmalara katılım için Bakanlığın bu yönde yapacağı davete yasal dayanak getirilmek istenmiştir.

Madde 27- Madde ile; lisanslı depo işleticisinin lisans koşullarını sürdürememesi, iflas etmesi ya da tasfiyeye gitmesi, cezai sorumluluğunun doğması, ürün ve ürün senedi ile ilgili olarak hamili zarara uğratacak bazı haksız ve usulsüz uygulamalara gitmesi, başka herhangi bir biçimde kanun ve yönetmelik hükümlerine aykırı davranması durumunda, Bakanlığa bazı idari tedbir ve tasarruflarda bulunma yetkisi verilerek, Kanunda öngörülen iş ve işlemlerin güven ve istikrar içinde yürütülmesi amaçlanmıştır. Buna göre Bakanlık fiilin ya da durumun önemine göre ilgililere uyarıda bulunmaya, talimat vermeye, faaliyetlerinin bir ya da bir kaçını durdurmaya, lisansı askıya almaya, lisansı iptal etmeye, işletmeye geçici yönetim kurulu atamaya veya mahkeme marifetiyle kayyım atanması ve varlıklarına el konulması talebinde bulunmaya, işletmeyi tasfiye etmeye ve bunlar dışında diğer her tür idari tedbir ve tasarruflarda bulunmaya yetkili kılınmıştır.

Böylece işleticinin cezai sorumluluğunu doğuran ya da doğurmayan herhangi bir haksız veya mevzuata aykırı veya hür işleticilik faaliyetini sürdürmeye engel bir durumda, Bakanlık, kanunun, mudilerin ve hatta işleticinin haklarını ve çıkarlarını korumak amacıyla gerek duyduğu tedbirleri alacaktır.

Madde 28- Madde ile; Bakanlıkça lisansın iptali, askıya alınması gibi durumlarda, işletmenin faaliyetlerinin ne şekilde sürdürüleceğine ilişkin genel bazı kurallar getirilmiştir.

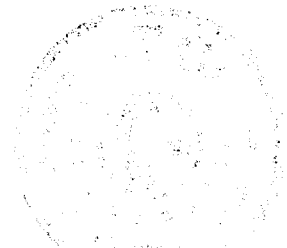
Lisansın askıya alınması ya da faaliyetlerin bir ya da bir kaçının durdurulması halinde yeni ürün kabulü hariç olmak üzere, mudilerin zarar görmemeleri bakımından işletmenin faaliyetlerini sürdürmesi, ihtiyaç görülürse Bakanlıkça nezaret edilmesi veya geçici yönetim kurulu atanması ya da kayyım atanması için mahkemeye başvurulması öngörülmüştür.

Doğrudan lisanslı depo işletmesinin yönetimine ve varlıklarına el konulmasını gerektiren durumlarda ya da lisansın iptali halinde ise, lisanslı depo işletmesine geçici yönetim kurulu veya mahkeme marifetiyle kayyım atanması ve mudilerin çıkarlarının öncelikle korunması, sisteme olan güvenin zedelenmemesi amaçlanmıştır.

Madde 29- Madde ile; Fon, lisanslı depo işletmeleri, yetkili sınıflandırıcılar ile bu Kanun kapsamında lisans alanlar, genel olarak lisanslı depoculuk sistemi ve ürün senedi ticaretinin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesi, özel olarak da mudilerin ve üçüncü şahısların haklarının korunması açısından Bakanlığın gözetim ve denetimine tabi tutulmuşlardır. Bakanlık bu kuruluşların tüm varlık ve işlemlerini, depolardaki ürünlerini, defterlerini, kayıtlarını, belgelerini, hesaplarını, ihtiyaç duyulduğunda ilgili bakanlık ve kuruluşların yardım ve katılımını da talep ederek denetleyebilecektir.

Bakanlık denetim elemanlarının işletmeyi denetlemesi sırasında herhangi bir engel ya da zorlukla karşılaşılmamasının önüne geçilmesi, böylece tam ve etkin denetim yapılması amacıyla lisanslı depo işletmelerine ve çalışanlarına bazı yükümlülükler getirilmiştir.

Denetimlerin etkinliği ve sistemin güvenliği açısından denetim sonucunda Bakanlık tarafından verilcek talimatlara uyma zorunluluğu hükme bağlanmış ve buna ilişkin cezai sorumluluk getirilmiştir.

Ayrıca Bakanlığa, ihtiyaç duyulması ve koşulların elverişli olması durumunda denetimde yüksek etkinlik sağlamak üzere, nitelikleri ve esasları yönetmelikle belirlenecek denetim kuruluşlarına bunları denetlettirme yetkisi verilmiştir.

Madde 30- Madde ile; Türk Ticaret Kanununun 275 inci maddesine uygun olarak kamu menfaatinin korunması, denetimde sürekliliğin sağlanması, işlemlerin daha şeffaf ve güvenilir bir ortamda yürütülmesi ve Bakanlığa önemli durumlarda hızlı bilgi akışının sağlanması için ihtiyaç görüldüğünde Bakanlığa lisanslı depolarda temsilci bulundurma yetkisi tanınmıştır.

Madde 31- Madde ile; Kanunun uygulamasında yapılacak çalışmaların birden çok bakanlığı ve kuruluşu ilgilendirmesi ve koordinasyonda sorun yaşanmaması amacıyla bakanlıklar arası işbirliği ve katılım öngörülmüş, Bakanlığın yapacağı davet ile ilgili kuruluşlara yardım zorunluluğu getirilmiştir.

Madde 32- Madde ile; lisanslı depoculuk faaliyetinin kamuya açık bir hizmet niteliği taşıması nedeniyle depo işletmecilerinin, depolama hizmetlerinin sunumunda kişiler arasında ayırım yapmasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 33- Madde ile; lisanslı depo işletmesine, mudinin izni olmaksızın, lisanslı depoya teslim edilen ürün üzerinde alım satım ve rehin gibi tasarruflarda bulunma, ürünlerin niteliklerini değiştirme yasağı getirilmiş ve ağır cezai müeyyide öngörülmüştür. Böylece lisanslı depolara teslim edilen ürünlerin, mudinin talebi üzerine aynen geri tesliminin garanti altına alınması, sisteme olan güvenin hiçbir şekilde sarsılmaması amaçlanmıştır.

Madde 34- Madde ile; Fon, lisanslı depo işletmeleri ile yetkili sınıflandırıcıların malikleri, yöneticileri, denetçileri ve personelinin ve Kanun kapsamında lisans almış diğer ilgililerin hukuki ve cezai sorumluluklarına ilişkin hususlara açıklık getirilmiştir.

Buna göre;

-Lisanslı depo işletmesi, yetkili sınıflandırıcı ve diğer lisans alanlar ile birlikte bunların malik, yönetici, denetçi ve personelinin kendi kusurlarından kaynaklanan zararlardan dolayı kişisel ve birlikte sorumluluklarına gidilmesi,

-Yönetici, denetçi, personel ve bu Kanun kapsamında lisans almış diğer ilgililerin işledikleri bazı suçlardan dolayı Devlet memurları gibi ceza görmeleri, amaçlanmıştır, buna yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Öte yandan bu kişilerin bu Kanunda düzenlenen diğer bazı önemli hükümlere aykırı davranışları durumunda para, hapis ve ağır hapis cezaları öngörülmüştür. Ayrıca mevzuata uygun olarak alınmış bir lisansı olmadan depoculuk faaliyetinde bulunan, menfaat temini amacıyla sahte lisans, ürün senedi düzenleyen veya kullanan, gerçek bir lisans üzerinde sahtecilik yapan kimselere de cezai yaptırım getirilmiştir.

Böylece; lisanslı depoculuk faaliyetlerinde kanunlara uygun davranmayan, güveni ve mudilerin haklarına zarar veren kimselerin hem hukuki hem de cezai sorumluluklarına gidilerek, kötü niyetli ve kusurlu davranışların önlenmesi ve zararların tazmini amaçlanmıştır.

Madde 35- Madde ile; ürünlerini lisanslı depolara tevdi edecek kişilerin, bu depo işletmelerinin ve ürün standartlarını ölçen yetkili sınıflandırıcıların lisanslı olduğunu açıkça görebilmesi; depo ücret tarifesı, prim ve indirim tarifesı ve çalışma zamanı konusunda tüm mudilerin kolayca bilgi edinmeleri; şeffaflık ve aleniyetin sağlanması; işleticinin işlem ve faaliyetlerinde kişiler arasında ayırım yapmasının önüne geçilmesi, belge ve tarifelerde yer alan şartlara uygun davranması; böylece mudilerin güvenliğini sarsıcı uygulamaların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Madde 36- Madde ile; lisanslı depo işleticisinin yürürlükteki mevzuata göre kontrol edilmiş ölçü ve tartı aletlerini kullanması ve yine standartları belirlenmiş ürünleri depolamaları istenmiştir. Böylece, mudilerin teslim ettiği ürünleri aynı miktar ve kalitede geri almaları garanti altına alınmıştır.

Ayrıca bu ürünlerin yetkili sınıflandırıcılarca sınıf ve standardının belirlenmesinden sonra, gereksiz ve ek masrafa yol açan ancak başka gerekliliklerden dolayı aynı amaçlı test yapılmasını zorunlu kılan durumların önüne geçilmek istenmiştir.

Madde 37- Madde ile; mudilerin ürünlerinin ayrı depolanmasını talep etmeleri ve bu taleplerinin kabul edilmesi durumunda lisanslı depo işleticisinin ürünü ayrı olarak depolaması ve ambalajlı ürünlerin düzenli depolanmasına imkan sağlanması öngörülmüştür.

Madde 38- Madde ile; uygulamanın açık, güvenilir ve rekabet ortamında işlemlerini sağlamak için bu Kanun hükümlerinde öngörülen yönetmeliklerin çıkarılması amaçlanmıştır.

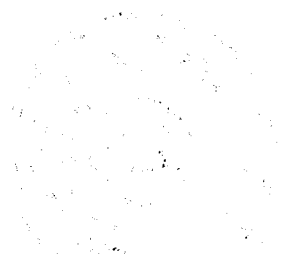
Madde 39- Madde ile; 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununun, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun ve 818 sayılı Borçlar Kanununun lisanslı depoculuk ve ürün senetleriyle alakalı hükümler içermesi ve Lisanslı Depoculuk Kanununa göre daha genel nitelikte olması nedeniyle, Lisanslı Depoculuk Kanununun yanıt vermediği hususlarda, bunlara başvurulması ve böylece tereddütler yaşanmasının ve hukuki boşluklar doğmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Geçici Madde 1- Madde ile; yönetmeliklerin çıkarılması konusunda azami bir süre öngörülerek, bu süre içerisinde lisanslı depoculuk sisteminin, ürün senedi ticaretinin ve ürün ihtisas borsacılığının uygulamaya ve hayata geçirilmesi amaçlanmıştır.

Geçici Madde 2- 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu kapsamında umumi mağazacılık yapmak üzere daha önceden izin ve yetki alan kuruluşlardan Bu Kanun kapsamındaki tarım ürünlerinin depolanması hizmetleriyle iştigal edenlerin, bu Kanun hükümlerine intibakının sağlanması aynı amaçla ve aynı hizmeti vermek üzere farklı Kanunlara dayanarak kurulan ikili yapı ve karmasının önlenmesi istenmiştir.

Madde 40- Yürürlük maddesidir.

Madde 41- Yürürlük maddesidir.

TARIM ÜRÜNLERİ LİSANSLI DEPOCULUK KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı; tarım ürünleri ticaretini kolaylaştırmak, depolanması için yaygın bir sistemi oluşturmak, ürün sahiplerinin mallarının emniyetini sağlamak ve kalitesini korumak, ürünlerin sınıf ve derecelerinin yetkili sınıflandırıcılar tarafından saptanmasını sağlamak, tarım ürünleri lisanslı depo işletmecilerinin kişiler arasında ayırım yapmaksızın tarım ürünlerini kabul etmelerini temin etmek, ürünlerin mülkiyetini temsil eden ve finansmanını, satışı ve teslimini sağlayan ürün senedi çıkartmak ve standartları belirlenmiş tarım ürünlerinin ticaretini geliştirmek üzere, tarım ürünleri lisanslı depoculuk sisteminin kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; tarım ürünlerinin standartları belirlenerek emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanması ile ürün senetleri vasıtasıyla ticaretinin kolaylaştırılması amaçlarıyla, lisanslı depo işletmelerinin ve yetkili sınıflandırıcıların kuruluş, işleyiş ve denetimine ilişkin usul ve esaslar ile lisanslı depoculuk sistemine dair diğer hususları kapsamaktadır.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,
- b) İlgili bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlığını,
- c) Fon: Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonunu,
- d) Tarım ürünleri: Depolanmaya uygun nitelikteki hububat, bakliyat, pamuk, tütün, fındık, yağlı tohumlar, bitkisel yağlar, rafine şeker gibi standardize edilebilen temel ve işlenmiş tarım ürünlerini,
- e) Lisanslı depo: Bu Kanun kapsamında tarım ürünlerinin sağlıklı koşullarda muhafaza ve ticari amaçla depolanması hizmetlerini sağlayan tesisleri,
- f) Lisanslı depo işletmesi veya lisanslı depo işleticisi: Tarım ürünlerinin depolanmasıyla iştigal eden ve bu Kanun kapsamında geçerli bir lisans belgesine sahip anonim şirketi,
- g) Lisanslı depo teminatı: Bakanlık tarafından kabul edilen nakit, banka teminat mektubu, Devlet tahvili, hisse senedi, gayrimenkul rehni, sigorta teminatı ve nakde çevrilebilir diğer güvenceleri,
- h) Lisans: Bakanlıkça verilen, faaliyet iznini gösterir belgeyi,
- ı) Ürün senedi: Ürünlerin mülkiyetini temsil ve rehnini temin eden, lisanslı depo işleticisince nama veya emre düzenlenmiş, teminat olarak verilebilen, ciro edilebilen veya edilemeyen ve bu Kanunda öngörülmeyen durumlarda Türk Ticaret Kanununda düzenlenen makbuz senedi hükümlerine tabi olan kıymetli evrakı,
- j) Depolama hizmetleri: Lisanslı depoya kabul edilen ürünlerin tartılması, boşaltılması, yüklenmesi, taşınması, nakliyesi, depolanmaya ve şartlara uygun hale getirilmesi ve depolanması, ürün ambalajlarını onarılması, ürünün depodan çıkartılması gibi hizmetleri,
- k) Müdi: Depolama hizmetleri için ürününü lisanslı depoya teslim eden veya lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senedini mevzuata uygun olarak elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiyi.

l) Yetkili sınıflandırıcı: Bu Kanun kapsamında lisans almış olan ve tarım ürünlerini analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu durumu belgelendiren laboratuvarları işleten gerçek ve tüzel kişileri,

m) Borsa: Aralarındaki sözleşme çerçevesinde lisanslı depo işletmesince düzenlenen ürün senetlerinin kota ettirildiği, alım satımının yapıldığı ve hareketlerinin kontrol ve takip edildiği ürün ihtisas borsasını veya Bakanlıktan ürün senedi alım satımı konusunda izin alan ticaret borsasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Teminat , Sigorta ve Lisanslı Depo İşleticisi Olması Yasaklananlar

Kuruluş

Madde 4- Tarım ürünleri lisanslı depo işletmeleri, ekonomik ihtiyaç ve etkinlik şartları göz önünde bulundurularak Bakanlıkça verilecek izinle anonim şirket şeklinde kurulur. Şirketin kuruluşunda, beşyüz milyar liradan az olmamak üzere depolama kapasitesine göre Bakanlıkça belirlenen tutarda ödenmiş sermayeye sahip olunması ile ilgili yönetmelikte gösterilen belgelerin ibraz edilmesi koşulları da aranır. Bu şirketlerin anasözleşmeleri ve kuruluş işlemleri, bu Kanuna ve ilgili diğer mevzuata uygun şekilde yapılmak zorundadır. Bakanlık, bu tür şirketlerin anasözleşmelerini matbu olarak da düzenleyebilir.

Şirketin pay senetleri nama yazılı olarak düzenlenir. Şirket anasözleşmesinin, ortaklarının ve ortaklık paylarının değişikliği Bakanlık iznine tabidir.

Kuruluş izni alan şirkete ancak bu Kanunun öngördüğü şartları taşıdığıının tespiti halinde faaliyet izni verilir. Şirket faaliyet izni almadan ürün kabul edemez, ürün senedi düzenleyemez.

Bu şekilde faaliyette bulunacak şirketlerin unvanlarında "Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk" ibaresinin bulunması zorunludur.

Tarım ürünleri lisanslı depo işletmesinin şube açması ve lisans kapsamını değiştirmesi de Bakanlığın iznine tabidir.

Lisanslı depo teminatı

Madde 5- Bu Kanuna göre lisanslı depo işletmek üzere lisans almak için müracaat edenler, depo kapasitesinin ürün rayiç bedelinin %15'inden az olmamak üzere Bakanlıkça belirlenen tutarda lisanslı depo teminatı vermek zorundadır. Toplam teminat tutarı içerisinde gayrimenkul rehin oranı, yönetmelikle düzenlenir.

Bakanlık lisanslı depo teminat tutarlarını tamamlatmaya yetkilidir.

Sigorta

Madde 6- Lisanslı depo işletmecileri, lisans koşulu olarak işletme tesisleri ve lisanslı depoculuk faaliyetleri kapsamında depoladığı ürünler için, yönetmelikte belirlenen rizikolara karşı sigorta yaptırmak zorundadır. Depolanan ürün için düzenlenen sigorta poliçesinde, poliçe lehdarı, hasarın meydana geldiği tarihteki mudidir.

Lisanslı bir depoda sigorta kapsamına giren bir hasar meydana gelmesi durumunda, lisanslı depo işletmecisi bu durumu ve muhtemel zarar miktarını derhal Bakanlığa ve ilgili sigorta şirketine bildirir. Zarar hesabında, ilgili ürünün hasar gördüğü tarihte borsada oluşan ortalama fiyat, borsa ortalama fiyatı tespit edilemiyorsa Bakanlıkça ilgili ürün için belirlenen yurt içi ve/veya yurt dışı referans borsa veya borsalarda oluşan ortalama fiyat esas alınır.

Lisanslı depo işletmecisi hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça hasarın tespitini takiben en geç beş iş gününde istenen tüm belgeleri ilgili sigorta şirketine iletmek, sigorta şirketi de belgelerin ulaşmasını takiben en geç on iş gününde mudiye ödemek zorundadır.

Bu Kanun kapsamında öngörülen sigorta sözleşmelerinin feshedilmesi sonucunu doğuracak bir nedenin ortaya çıkması durumunda, ilgili sigorta şirketi bunu derhal Bakanlığa ve lisanslı depo işletmesine bildirmekle yükümlüdür. Sigorta sözleşmesinin feshi, ancak söz konusu bildirimin Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren otuz günlük sürenin dolmasından sonra hüküm ifade eder.

Hazine Müsteşarlığı, bu Kanun kapsamında sigorta yapacak sigorta şirketlerinde aranılacak nitelikleri ve bu niteliklere uyan sigorta şirketlerini her yıl nisan ayında belirler ve Bakanlığa bildirir.

Lisanslı depo işleticisi olması yasaklananlar

Madde 7- Aflla uğramış olsalar dahi, ağır hapis veya beş yıldan fazla hapis yahut zimmet, irtikap, ihtilas, rüşyet, hırsızlık, sahtecilik, dolandırıcılık, inancı kötüye kullanma, hileli iflas, kaçakçılık gibi yüz kızartıcı suçlar ile resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma suçlarından dolayı hüküm giyenler ve bu Kanuna aykırı davranışlardan dolayı ağır hapis veya hapis cezası alanlar lisanslı depo işletemezler, bunlara ortak olamazlar, yönetici ve denetçi görevlerinde bulunamazlar.

Yukarıdaki fıkra kapsamında hüküm giymemekle birlikte kendi isteği ve iradesi dışında depoculuk lisansı iptal edilenler de üç yıl süreyle lisanslı depo işletemezler, bunlara ortak olamazlar, yönetici ve denetçi görevlerinde bulunamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Lisans, Lisans Bedelleri ve Diğer Ücretler

Depoculuk lisansı

Madde 8- Lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunmak için Bakanlıktan depoculuk lisansı alınması zorunludur. Bakanlıktan lisans alınmadan lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunulamaz, lisanslı depo veya lisanslı depo işletmesi izlenimini verecek hiçbir isim, unvan, işaret ve benzerleri kullanılamaz.

Bir lisanslı depo işletmesinde iki ya da daha fazla çeşit ürünün depolanması için bir lisans düzenlenebilir. Lisansla hangi ürünlerin depolanabileceği ve bunların azami kapasiteleri gösterilir.

Bu lisans, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edilir.

Depoculuk lisansı devredilemez ve lisanslı depo işletmesinin tüm şubeleri aynı lisans kapsamında çalışır.

Lisanslı depo işletmesi aynı zamanda yetkili sınıflandırıcılık faaliyetinde de bulunmak isterse, yetkili sınıflandırıcı lisansı depoculuk lisansından ayrı olarak düzenlenir.

Şirket anıvanının ve depolama kapasitesinin değiştiği hallerde lisans değişikliği yapılması zorunludur.

Lisansın değiştirilmesi ve yenilenmesi de lisans alınmasıyla aynı esas ve usule tabidir.

Depo işleticisine, faaliyet iznini gösterir lisans verilirken aranılacak belge ve bilgiler yönetmelikte gösterilir.

Lisans talebinin bedeli

Madde 9- Bakanlık tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda; işletmenin ve deponun ürünlerin depolanmasına uygun olmadığı veya gerekli şartları taşımadığı, şirket ortaklarının, yönetici ve denetçilerinin 7 nci maddede yer alan şartlara uymadığı veya güven ve ticari itibarı sarsıcı ya da lisans verilmesine engel geçerli bir sebebin varlığının tespiti hallerinde depoculuk lisansı verilmesi veya lisansla değişiklik yapılması talepleri reddedilir.

Lisansın geri verilmesi

Madde 10- Lisansın Bakanlıkça askıya alınması, iptal edilmesi veya lisans süresinin dolması durumunda lisans Bakanlığa geri verilir. Askı süresi içinde iptal edilmeyen lisans, depo işleticisine iade edilir. Bakanlığın askıya alma, geri verme veya iptale ilişkin işlemleriyle ilgili kararları Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir.

Lisans belgesinin zayi olması

Madde 11- Lisans belgesi zayi olan lisanslı depo işleticisi gerekçeleriyle birlikte Bakanlığa başvurur. Bu durumda Bakanlık, lisanslı depo işleticisine verilmek üzere yeni bir lisans belgesi tanzim eder.

Yetkili sınıflandırıcı lisansı

Madde 12- Lisanslı depoya tevdi edilen tarım ürünleri, bu Kanun kapsamında geçerli lisansa sahip yetkili sınıflandırıcılar tarafından analiz edilir ve sınıflandırılır.

Bu Kanun kapsamında lisanslı bir depo işletmesinde veya yetkili sınıflandırıcıda çalışacak personelin, tarım ürünlerinin analizi, numune alınması, sınıflandırılması ve uzmanlık isteyen diğer işleri için Bakanlıkça lisans alma şartı getirilebilir.

Bu madde uyarınca verilen lisanslar, mevzuata aykırı olarak kullanıldıklarının tespiti halinde yönetmelikte belirlenen esas ve usullere göre Bakanlıkça askıya alınabilir veya iptal edilebilir.

Yetkili sınıflandırıcıların lisans almasına, işleyişine ve denetimine ilişkin usul ve esaslar ile buralarda çalıştırılacak personelin haiz olacağı şartlar yönetmelikle düzenlenir.

Lisansın geçerlilik süresi ve uzatılması

Madde 13- Bu Kanun uyarınca verilen lisanslar iki yıllık süre için geçerlidir. Süre bitiminde ilgili mevzuatta ve lisansla belirtilen kurallara uygun olarak aynı süre ile Bakanlıkça lisansların geçerlilik süresi uzatılır.

Lisans bedelleri ve diğer ücretler

Madde 14- Bu Kanun kapsamında verilen, süresi uzatılan, değiştirilen veya yeniden verilen her türlü lisansa ilişkin bedeller, Bakanlıkça genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere peşin olarak tahsil edilir.

Lisans bedelleri her yıl 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere Bakanlıkça belirlenir. Lisans bedelleri belirlenirken depolama kapasitesi dikkate alınır.

Bakanlık, bu Kanun kapsamında yapacağı veya yaptıracığı denetimler ile verilen hizmetlere ilişkin ücret ve masrafların tamamının veya bir kısmının ilgililerce karşılanmasını talep edebilir. Bu durumda ilgililer ücret ve masrafları en geç on iş günü içinde öder.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ürün Senetleri

Ürün senedinin düzenlenmesi

Madde 15- Bir ürünün lisanslı depo işletmesine teslim ve kabul edilmesi halinde, söz konusu ürün için ürün senedi düzenlenir. Teslimat sırasında ürün senedi dışında düzenlenen tartım makbuzu ve delil niteliğini haiz benzer belgeler de ürünün mülkiyetinin ispatında kullanılabilir. Ürün senedi veya delil niteliğini haiz diğer belgeler, ürünün aynı miktar, cins, sınıf ve kalitede müdiye geri verilmesini garanti eder ve bu teslim satış değil vedia anlamındadır.

Bu Kanun hükümlerine tabi olarak düzenlenen ürün senedi ve benzer belgeler, 2499 sayılı Serünye Piyasası Kanunu uyarınca düzenlenen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri gibi değerlendirilmez.

Ürün senedinin içeriği, şekli ve muhafazasına ilişkin hususlar yönetmelikte düzenlenir.

Basılı ürün senetleri hükmünde olmak üzere elektronik ortamda da ürün senetleri oluşturulabilir. Elektronik ürün senetlerinin düzenlenmesine, muhafazasına, güvenliğine, bu hizmetleri yürütecek kuruluşların lisans almalarına, faaliyetlerine, denetimlerine ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla yönetmelikle düzenlenir.

Ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişi

Madde 16- Lisanslı depo işleticileri, ürün senetlerini imzalamaya yetkili kişi ya da kişilerin isimleri ile orijinal imzalarını ticaret sicilinde tescil ve ilan ettirir. İmzaya yetkili kişilerde herhangi bir değişiklik olduğu takdirde de aynı usul izlenir. Ürün senedinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesinden lisanslı depo işleticisi sorumludur.

Ürün senetlerinin kaybolması, zarar görmesi ve haczi

Madde 17- Bu Kanun kapsamında düzenlenmiş ve iptal edilmemiş ürün senedinin temsil ettiği tarım ürününün tümü veya bir bölümü için başka bir ürün senedi düzenlenemez.

Ürün senedinin kaybolması veya zarar görmesi halinde ürün senedi sahibi, mülkiyetin tespiti için Türk Ticaret Kanununun makbuz senedinin kaybolmasına ilişkin hükümleri çerçevesinde bir karar almak üzere mahkemeye başvurur. Mahkeme kararına istinaden lisanslı depo işleticisi yeni bir ürün senedi düzenler.

Bu Kanun çerçevesinde ürün senedine bağlanmış tarım ürünlerinin haczi, ancak ürün senedinin haczi suretiyle yapılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Lisanslı Depo İşleticisinin Hak ve Yükümlülükleri, Ürünün Teslimi, Borsa ile Sözleşme Yükümlülüğü, Kayıt ve Defterler ile Ücret Tarifesi

Lisanslı depo işleticisinin hak ve yükümlülükleri

Madde 18- Lisanslı depo işleticisinin hakları şunlardır;

- a) Depolama hizmetleri karşılığında Bakanlıkça onaylı ücret tarifesi çerçevesinde ücret talep etmek,
- b) Ücreti ödenmemişse depolanmış ürün üzerinde hapis hakkını kullanmak,
- c) Kanunda belirtilen durumlarda ürünlerin depolamasını reddetmek,
- d) Bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen diğer hakları kullanmak.

Lisanslı depo işleticisinin yükümlülükleri şunlardır;

- a) Lisans şartlarının korunması ve sürdürülmesi için gerekli tedbirleri almak ve bu şartların kaybolması halinde durumu derhal Bakanlığa bildirmek,
- b) Lisanslı depoya ürünlerin kabulünde, diğer ürünlerle karıştırılarak veya ayrı depolanmasında, şartlara uygun hale getirilmesinde, nakliyesinde, tesliminde ve diğer hizmetlerinde itinalı davranmak, aynı koşullarda kişiler arasında ayırım yapmamak ve ürünün korunmasında gerekli her türlü tedbiri almak,
- c) İlgili mevzuatta aksine bir hüküm olmadıkça teslim alınan ürün karşılığında ürün senedini ve diğer belgeleri düzenlemek,
- d) Müclinin talebi üzerine ürünü teslim ve ürün senedini iptal etmek,
- e) Borsaya ürün senetleriyle ilgili bilgi akışını düzenli olarak sağlamak, borsanın talebi halinde inceleme ve kontrolüne izin vermek, gerektiğinde kendi kayıtlarını borsa kayıtlarıyla teyit etmek.

- f) Ücret tarifesine uygun davranmak ve mudiler arasında ayırım yapmamak,
- g) Kanunlarda ve yönetmeliklerde öngörülen kayıt ve defterleri tutmak,
- h) Doğrudan Bakanlıkça veya denetim sırasında istenecek bilgi, belge ve raporları vermek, Bakanlıkça bu Kanun çerçevesinde verilen diğer görevleri ve talimatları yerine getirmek,
- i) Bu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde öngörülen diğer hükümlere uymak.

Lisanslı depo ücret tarifesı

Madde 19- Lisanslı depo işleticisi, lisanslı depoya kabul edilen ürünlerin depolanması hizmetlerine ilişkin olarak önceden belirlenmiş ve bilinen lisanslı depo ücret tarifesı çerçevesinde ücret talep edebilir. Ücret tarifesinde depolama hizmetinin kapsamında hangi hizmetlerin yer aldığı ve bunların ücretleri açıkça belirtilir.

Ücret tarifesı ve tarifedeki değişiklikler, lisans şartı olarak Bakanlıkça onaylandıktan sonra ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Ürünlerin karıştırılması, prim ve indirim tarifesı

Madde 20- Lisanslı depo işleticisi, tarım ürünlerini, aynı bitki türü, ürünün sınıf ve derecesinden diğer tarım ürünleri ile karıştırabilir. Bu durumda ürünün mudiye tesliminde ortaya çıkabilecek küçük kalite farklılıkları prim ve indirim tarifesine göre tazmin edilir. Prim ve indirim tarifesı ve bu tarifede yapılacak değişiklikler lisanslı depo işletmesince hazırlanır ve borsanın görüşü alınarak Bakanlıkça onaylanır.

Teslim yükümlülüğü, yeri, zamanı ve hapis hakkı

Madde 21- Lisanslı depo işleticisi, mudinin talebi üzerine, hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça gecikmeksizin ürünü teslim eder. Ürünün tesliminde bu ürüne ait ürün senedini geri alır ve iptal eder. Mudi kısmi teslimat talebinde bulunursa, mevcut ürün senedi iptal edilerek teslim edilmeyen kısım için yeni bir ürün senedi düzenlenir.

Ancak lisanslı depo işleticisi, lisanslı deposundaki tarım ürünleri üzerinde, bu ürünleri kabul etme, depolama ve teslim de dahil olmak üzere gerçekleştirdiği hizmetlerden doğan alacakları karşılığında hapis hakkına sahiptir.

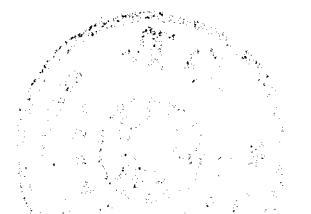
Ürünler, depolandıkları lisanslı depolardan teslim edilir. Ancak, ürününün teslim edilenden başka bir lisanslı depodan teslim alınmasına yönelik mudi talepleri yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde karşılanabilir.

Ürün depodan geri alınmamışsa, ilgili yönetmelikte gösterilen azami depolama süresi dolmadan en az otuz gün öncesinden lisanslı depo işleticisi mudiye yazılı olarak haber verir. Bu süre sonunda da geri alınmayan ürünün bir kısmı veya tamamı, ürünün niteliğine ve piyasa koşullarına uygun olarak lisanslı depo işleticisince satılabilir. Bu durumda lisanslı depo işletmesi ücretler ve masrafları düşerek geri kalan tutarı gecikmeksizin ilgiliye öder.

Borsa ile sözleşme yükümlülüğü

Madde 22- Ürün senetlerinin güven içinde ticaretinin ve takibinin yapılabilmesini teminen lisanslı depo işletmesi ile borsa arasında sözleşme yapılır. Sözleşmede; ürün senetlerinin borsaya kota ettirilmesi, hareketlerinin kontrol ve takibi, teyidi, iptali, bilgi akışının düzenli olarak sağlanması, lisanslı depodaki ürünlerin gerektiğinde borsaca incelenmesi ve kontrolü ile aralarındaki bilgi iletişim sistemi ve diğer hususlar düzenlenir.

Sözleşme ve sözleşmede yapılacak değişiklikler ancak Bakanlık onayından sonra geçerli olur.

Kayıtlar ve defterler

Madde 23- Her lisanslı depo işleticisi, tam ve doğru olarak lisanslı depoya giren ve çıkan tüm ürünlerin kayıtlarını, ürün senetlerine ilişkin noterden tasdikli bir ürün senedi defterini ve kanunen tutmakla yükümlü olduğu diğer defterleri tutmak zorundadır.

Bakanlık, lisanslı depo işletmelerini iş yılı bitimini takiben üç ay içinde bağımsız denetimden geçmiş mali tablolarını sunmakla yükümlü kılabilir.

Elektronik ortamda tutulanlar da dahil, defterler, sigorta poliçeleri, iptal edilen ürün senetleri, depolama kayıtları ve diğer tüm kayıt ve belgeler lisanslı depo işleticisi tarafından on yıl müddetle saklanır.

ALTINCI BÖLÜM

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu ve Zarar Görenlerin Müracaat Hakkı

Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu

Madde 24- Lisanslı depo işleticisinin, bu Kanunda ve mudiler ile yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan zararların tazmin edilebilmesi amacıyla, tüzel kişiliği haiz Lisanslı Depoculuk Tazmin Fonu kurulur.

Fon yönetimi, lisanslı depoculukla ilgili birimden Bakanlık temsilen iki, lisanslı depoları, borsaları ve üreticileri temsilen birer olmak üzere toplam beş kişiden oluşur. Aynı sayıda da yedek üye belirlenir. Borsaların temsilcisi, bunların yönetim kurulu üyeleri arasından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından, lisanslı depo temsilcisi kendi aralarından oy çokluğu ile, üreticileri temsilen bir üye ise Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından atanır. Yönetim kurulu üyelik süresi iki yıldır. Üyeler yeniden seçilebilirler.

Fonun gelirleri şunlardır;

- a) Lisanslı depo işletmesinin, her yıl lisanslı depoculuk hizmetleri karşılığında o takvim yılı tahsil ettiği ücretlerin binde beşi,
- b) Borsalarda işlem gören ürün senedi alım satımından tahsil edilecek borsa tescil ücretlerinin yüzde onu,
- c) Borsalarda işlem gören ürün senedi alım satım bedelinin binde yarımı,
- d) Tahsilat ve faiz gelirleri,
- e) Bağış, yardım ve diğer gelirler.

Fonun giderleri şunlardır;

- a) Mudilerin zararlarına ilişkin ödemeler,
- b) Bu Kanunun uygulanması ve lisanslı depoculuğun geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan faaliyet, eğitim ve denetime ilişkin giderler,
- c) Bu Kanunda verilen görevleri yerine getirebilmek ve bunlarla sınırlı kalmak kaydıyla ihtiyaç duyulan Fon cari ve yönetim giderleri.

Fon yönetim kurulu üyelerine aylık brüt asgari ücret tutarı kadar aylık ücret ödenir.

Fonun kuruluşunu takiben içinde bulunulan veya takip eden mali yılın Genel Bütçesinden bir defaya mahsus olmak üzere, Fon bütçesine iki trilyon lira tutarında ödenek aktarılır. Fon yönetimi, Fon kaynaklarının yeterliliği konusunda yapacağı değerlendirme sonucuna göre gerekçeleriyle birlikte Fon gelirlerinin oranlarının değiştirilmesi için Bakanlığa başvurabilir. Bakanlık bu başvuruyu uygun görürse Bakanlar Kuruluna oranların değiştirilmesi teklifinde bulunur. Bakanlar Kurulu (a), (b) ve (c) bentlerinde gösterilen Fon gelirleri oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir.

Bu Kanun kapsamında alınacak teminatlar, Fon adına ve lehine düzenlenir. Bu teminatların muhafazası, Kanunda öngörüldüğü şekilde nakde çevrilmesi ve zarar görene ödenmesi, yasal takibinin yapılması, ilgililer hakkında dava açılması, tahsili, yeterliliği, depoculuk lisansının iptali durumunda lisanslı depo işletmesinin yerine getirmesi gereken bir tazmin veya yükümlülüğünün bulunmadığının tespiti sonrası teminatın iadesi ve bunların Bakanlığa bildirilmesi, teminatla ilgili diğer hususlar ve tasarruflar Fon yönetimince yerine getirilir.

Fonun gelirlen genel bütçeye veya diğer fonlara aktarılamaz, amacı dışında kullanılamaz. Fonun çalışma usul ve esasları ile Fonla ilgili diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Zarar görenlerin müracaat hakkı

Madde 25- Zarar, sigorta kapsamında ödenemezse ve lisanslı depo işleticisinin bu Kanunda öngörülen yükümlülüklerinin herhangi bir nedenle yerine getirilmemesinden dolayı ortaya çıkmışsa; aşağıda gösterilen usule göre gerekli müracaatlar yapılır ve zarar tazmin edilir.

a) Zarar görenler, noter aracılığıyla veya taahhütlü mektupla ya da lisanslı depo işleticisiyle müdi tarafından imzalı durumu gösterir bir tutanakla, zararın tazmini için lisanslı depo işletmesine başvurur.

b) Başvurunun tebliğinden itibaren yedi iş günü içinde zararın tazmin edilmemesi ya da sulh yoluyla çözülmemesi halinde, durum belgeleriyle birlikte zarar gören tarafından Bakanlığa ve borsaya intikal ettirilir.

c) Borsa, kendisine başvuruyu takiben en geç yedi iş gününde bir ön inceleme ile tarafların sulh imkanını araştırır ve sonucundan Bakanlığa haberdar eder.

d) Sulh mümkün olmamışsa veya gerekli görülmesi durumunda, Bakanlık, görevlendirdiği denetim elemanları ile Bakanlığın talebi üzerine borsaca görevlendirilen en az iki bilirkişiden oluşan heyete gerekli incelemeyi yaptırır. Heyet, Bakanlık denetim elemanlarının koordinasyonunda çalışmalarını en geç bir ay içinde tamamlayarak rapora bağlar. Gerekçeli talep üzerine bu süre, Bakanlıkça onbeş gün daha uzatılabilir. Bakanlık denetim elemanları, ayrıca ilgililerin cezai sorumluluğuna ilişkin tespit ve incelemeleri de yürütür.

e) Raporda, lisanslı depo işletmesi tarafından ödenmesi gereken bir zarar veya yükümlülük tespiti yapılmışsa, Bakanlıkça işletmeye gerekli tebligat yapılır ve tebligat tarihinden itibaren yedi iş gününde zararın ilgiliye ödenmesi ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi istenir.

f) Belirlen yükümlülüğün yerine getirilmediğinin anlaşılması üzerine, durum belgeleriyle birlikte Fona intikal ettirilir. Fon, gecikmeksizin lisanslı depo işletmesinin nakit teminatını çözerek müdiye öder. Bu teminat, zararın tazminine yetmediği takdirde, kalan kısım Fondan ödenir. Fondan yapılan ödeme, lisanslı depo işletmesince Fon tarafından belirlenen sürede yatırılmazsa, teminat olarak verilen ipotekler Fon tarafından nakde çevrilerek Fona gelir kaydedilir. Fon, işlemlerin sonucunu ve teminatın durumunu Bakanlığa bildirir.

g) Lisanslı depo işleticisi veya müdi, yapılan işleme karşı borsaya başvurarak sorunun hakem heyeri tarafından karara bağlanmasını talep edebilir. Bu durumda borsa öncelikle yine tarafların sulh imkanını araştırır, sulh mümkün olmazsa konuyu incelemesi için hakem heyetini görevlendirir.

h) Hakem heyeti, görevlendirilmesinden sonra azami dört ay içinde incelemesini bitirerek kararını Bakanlığa bildirir. Hakem heyetinin kesinleşmiş kararı Fon yönetimince yerine getirilir.

Fon ödediği tutarın ilgililerden tahsili için dava açma da dahil olmak üzere yasal takibat yapar.

Tarafların yargıya müracaat hakları saklıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Bakanlığın Görev ve Yetkileri, İdari Tedbirler ve Denetim

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 26- Bakanlık

a) Bu Kanun çerçevesinde lisanslı depoculuk, yetkili sınıflandırıcılık ve diğer hususlarda faaliyet gösterecek ilgililere lisans vermeye, mevzuatın öngördüğü durumlarda bu lisansları askıya almaya veya iptal etmeye, lisans sahiplerinin görev ve sorumluluklarını belirlemeye, bunları sınıflandırmaya, tüm işlem ve hesaplarını, varlıklarını, denetlemeye veya denetletmeye,

b) Bu Kanuna aykırılık durumunda; müdilerin çıkarlarının korunması, işlem ve faaliyetlerin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesini teminen gerekli her türlü idari tedbirleri almaya ve tasarruflarda bulunmaya,

c) Bu Kanunun uygulaması ve lisanslı depoculuğun geliştirilmesi için ihtiyaç duyulan komisyonlar ve çalışma grupları oluşturmaya,

d) Bu Kanun kapsamında öngörülen diğer iş ve işlemleri yerine getirmeye, görevli ve yetkilidir

Bakanlığın idari tedbir ve tasarrufları

Madde 27- Bakanlık, lisanslı depo işleticisinin:

a) Bakanlığın uyarı ve idari tedbirlerine rağmen verilen sürede, başta lisans koşulları olmak üzere bu Kanuna ve ilgili yönetmeliklere aykırı ya da eksik hususları gidermemesi,

b) İflas etmesi, tasfiye kararı alması veya tasfiye sürecine girmesi,

c) Lisanslı depoculuk faaliyetini durdurması, lisansının askıya alınmasını ya da iptalini talep etmesi,

d) Yapılan denetimler sonucunda lisanslı depo işletme yeterliliğini kaybettiğinin veya Kanun gereğince cezai sorumluluğunu gerektiren hususların saptanması,

e) Lisanslı depoya teslim edilmeyen ürün için veya teslim edilen ürün miktarının üzerinde veya altında ürün senedi düzenlemesi, ürün senedini iptal etmeden bu senedin temsil ettiği ürünün depodan çıkışına izin vermesi veya mudinin izni olmaksızın söz konusu ürünü depodan çıkarma, satma, rehin etme gibi tasarruflarda bulunması ve bunu stok kayıtlarında göstermemesi,

f) Menfaat temin etmek üzere ürün senedinin temsil ettiği miktar ve kalitenin altında ürün teslim etmesi, teslim alınan ürünün kalite özelliklerini ve standardını ürün senedinde farklı göstermesi,

g) Müdinin talebine rağmen ürünü teslim etmemesi,

h) Sağlığı olumsuz etkileyecek düzeyde tarımsal ilaçlar ile kir ve benzeri maddelere maruz kalmış tarım ürünlerini bilerek depoya kabul etmesi ve bunları depodaki diğer ürünlerle karıştırmaması,

ı) Kanun veya ilgili yönetmelik hükümlerine aykırı davranması,

durumlarında; müdilerin çıkarlarının korunmasını, lisanslı depoculuk, sınıflandırma ve bu Kanunda öngörülen diğer işlem ve faaliyetlerin güven ve istikrar içinde sürdürülebilmesini teminen ilimin önem ve mahiyetine göre ilgililere uyarıda bulunmaya, talimat vermeye, faaliyetlerinin bir veya birkaçını geçici olarak durdurmaya, lisansı askıya almaya, lisansı iptal etmeye, işin mahiyet ve aciliyetini gözeterek, işletmenin mevcut yönetimini feshe ve yerine en fazla bir yıl kadar görev yapmak üzere geçici yönetim kurulu atamaya ya da yetkili mahkemeye başvurarak kayyım atanması talebinde bulunmaya, işletmenin ve ortaklarının mal varlıklarına, hak ve alacaklarına tedbir veya el konulması, tasarruf yetkisinin kısmen veya tamamen kaldırılması, zapt edilmesi, bunların bir tevdi mahalline yatırılması için yetkili sulh ceza mahkemesine başvurmaya, tasfiye etmeye ve diğer her türlü idari tedbir ve tasarruflarda bulunmaya yetkilidir.

Bakanlık, yaptığı bir tespit veya denetim sonucunda mevzuata aykırılığı belirlemesi durumunda fiilin önem ve mahiyetine göre yukarıdaki tedbir ve tasarruflardan bir veya birkaçını uygulamaya koyabilir ve yasal takip gerektiren durumları derhal ilgili mercilere bildirir.

Uyan veya talimat verilmesi durumlarında verilen süre içinde gerekli önlemleri almayan ya da eksiklikleri gidermeyen işletmelerin faaliyetlerinin bir veya birkaçı durdurulabilir ya da azami bir yıla kadar lisansı askıya alınabilir. Aykırılık ve eksikliklerin bu sürenin sonunda da giderilmemesi halinde lisans iptal edilir.

Lisanslı depo işletmesinin, faaliyetlerini durdurma, tasfiye kararı alması veya lisans koşullarından bir veya birkaçını yerine getirememesi ya da iflası durumunda, depo işleticisi derhal mudilere bir ihtar göndererek durumu bildirir ve mudilerin sözleşmeleri gereği ödemesi gereken normal depo hizmeti ücretinin tahsilinden sonra ürünleri mudiye teslim eder. Bildirimin yapıldığı tarihten itibaren otuz günlük süre geçmeden depolama hizmetlerine son verilemez.

Lisansın askıya alınması, iptali veya lisanslı depo işletmesine el konulması hallerinde, deponun faaliyet göstermesi

Madde 28- Lisanslı depo işletmesinin bir veya birkaç faaliyetinin geçici olarak durdurulması ya da lisansının askıya alınması durumlarında, lisanslı depo işletmesi faaliyetlerini sürdürür, ancak depolamak üzere yeni ürün kabul edemez. Bu durumlarda mudilerin çıkarlarının korunması amacıyla, Bakanlık lisanslı depo işleticisinin işlem ve faaliyetlerine nezaret edebilir veya ihtiyaç görürse geçici yönetim kurulu atayabilir ya da kayyum atanması için mahkemeye başvurabilir.

Doğrudan lisanslı depo işletmesinin yönetimine ve varlıklarına el konulmasını gerektiren durumlarda ya da lisansın iptali halinde, lisanslı depo işletmesine geçici yönetim kurulu veya mahkeme marifetiyle kayyum atanır ve mudilerin çıkarları öncelikle korunur.

Denetim

Madde 29- Fon, lisanslı depo işletmeleri, yetkili sınıflandırıcılar ile bu Kanun kapsamında lisans alan diğer ilgililer Bakanlığın gözetim ve denetimine tabidir. Bakanlık, bunların tüm varlık ve işlemlerini, depolardaki ürünlerini, defterlerini, kayıtlarını, belgelerini, hesaplarını, denetim elemanları aracılığıyla denetler veya denetim kuruluşlarına denettirir. Bakanlık ihtiyaca göre denetimlerde yardımcı olmak üzere teknik personel de görevlendirebilir, ilgili bakanlık ve kuruluşların denetime katılmalarını veya yardımcı olmalarını talep edebilir.

Bunların yönetici ve personeli; denetim amacıyla Bakanlıkça görevlendirilenlerin işletme ve tesislere girmesine engel olunmaya, para, mal ve para hükmündeki kağıtları, ürünleri, kıymetli evrakı, kayıt ve defterleri gizli de olsa göstermeye, incelenmesine yardımcı olmaya, istenilen bilgileri eksiksiz ve gerçeğe uygun olarak vermeye ve diğer her türlü yardımı ve kolaylığı göstermeye mecburdur. Bunlar denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimata uymak zorundadırlar.

Bakanlık, denetim kuruluşlarının nitelik, çalışma usul ve esaslarını bir yönetmelikle belirler.

Denetim kurulu üyesi atanması

Madde 30- Kamu menfaatinin korunması, denetim ve hizmetlerde süreklilik, şeffaflık, etkinlik ve Bakanlığa önemli durumlarda hızlı bilgi akışının sağlanması amaçlarıyla, Bakanlık tarafından gerekli görüldüğünde, en az dört yıllık örgün öğretim veren üniversitelerin hukuk, iktisadi ve idari bilimler, siyasal bilgiler ve ziraat fakülteleri mezunlarından olan ilgili birim personeli arasından lisanslı depo işletmesinin denetim kuruluna bir üye atanabilir.

Denetim kurulunda bulundurulacak Bakanlık temsilcisi hakkında Türk Ticaret Kanununun 275 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Bakanlıklar arası işbirliği ve kuruluşların yardım zorunluluğu

Madde 31- İlgili bakanlıklar, bu Kanunun uygulanması bakımından ihtiyaç duyulan hususlarda, sorunların çözümü ve görevlerin ifasında kendi görev ve yetkileri çerçevesinde gerekli katılım, işbirliği ve katkıyı yapar. Kamu kuruluşları ile özel kuruluşlar Bakanlığın daveti üzerine çalışmalarına ve uygulamalarına katılır, gerekli destek ve yardımları öncelikle sağlarlar.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Yasaklar, Hukuki ve Cezai Sorumluluk

Lisanslı depo işleticisinin ayırım yapma yasağı

Madde 32- Depo kapasitesinin dolu olması, teslim edilmek istenen veya depolanmış bir ürünün lisanslı depodaki diğer ürünleri ve sağlığı olumsuz etkileyecek bir nitelik taşıması ya da depolanmaya elverişsiz olması durumları dışında, lisanslı depo işletmesi ürünün depolanmak üzere kabulünde, depolama hizmetlerinden ve lisanslı depo işletmesi imkanlarından yararlanılmasında kişiler arasında ayırım yapamaz.

Yasak faaliyetler

Madde 33- Lisanslı depo işletmeleri, bu Kanunda ve mudi tarafından izin verilmedikçe kendilerine tevdi olunan başkalarına ait ürünler üzerinde hiçbir şekilde alım, satım, rehin gibi tasarruflarda bulunamaz, ürünlerin niteliklerini değiştirecek herhangi bir işlem yapamazlar.

Hukuki ve cezai sorumluluk

Madde 34- Fon, lisanslı depo işletmeleri, yetkili sınıflandırıcılar ve bu Kanun kapsamında lisans alan diğer ilgililerin malikleri, yöneticileri, denetçileri ve personeli kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan dolayı Fon, lisanslı depo işletmeleri, yetkili sınıflandırıcılar ve bu Kanun kapsamında lisans alan diğer ilgililerle birlikte sorumludur.

Fon, lisanslı depo işletmeleri ve yetkili sınıflandırıcıların yöneticileri, denetçileri ve personeli ile bu Kanun kapsamında lisans alan diğer ilgililer; bunların işlem ve faaliyetlerine, ürün ve ürün senetlerine, para ve mallarına, evrak, rapor, hesap, kayıt ve defterlerine ve diğer başka belgelere ilişkin işledikleri suçlardan dolayı Devlet memurları gibi ceza görürler. Bunlar tarafından düzenlenen evraklar, Türk Ceza Kanununun tatbiki bakımından resmi evrak olarak kabul edilir.

Ayrıca aşağıdaki fiil ve hareketlere ilişkin daha ağır bir ceza hükmü öngörülmemişse;

a) 23 üncü maddede belirtilen ve tutmakla yükümlü olunan kayıt ve defterleri hiç veya doğru ve düzgün şekilde tutmayan ya da noter tasdikini yaptırmayan veya defter ve belgelerin saklama süresine uymayan lisanslı depo işletmesi yöneticileri hakkında Türk Ticaret Kanununun 67 nci maddesinde öngörülen cezalar tatbik olunur.

b) Lisanslı depoculuk ücret tarifesinde belirlenenin üzerinde ücret talep ve tahsil eden, 35 inci madde hükmüne aykırı hareket eden, ürün senedinin ilgili yönetmeliğinde düzenlenen içerik, şekil ve muhafaza şartlarına uymayan lisanslı depo işletmesinin yönetici ve personeli ile diğer ilgilileri hakkında bir milyar liradan dört milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

c) 17 nci maddenin birinci fıkrası, 21 inci maddenin birinci fıkrası, 27 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ve son fıkrası, 32 nci madde hükümlerine aykırı hareket eden lisanslı depo yönetici ve personeli hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezası ve beş milyar liradan elli milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

d) Kasıtlı olarak hatalı numune alan veya alınan numuneyi kasıtlı olarak tahrip eden veya ürünü terasil olme niteliğini bozan veya bu Kanun kapsamında depolanan veya depolanacak olan herhangi bir tarım ürününü kasten gerçeğe aykırı şekilde tartan, derecelendiren, sınıflandıran ya da hukuken geçerli bir mazereti olmadıkça lisanslı depo işletmesi ile borsa arasında imzalanan ve

Bakanlıkça onaylanan sözleşmeye uygun hareket etmeyen, 27 nci maddenin birinci fıkrasının (f) ve (h) bentleri, 28 inci maddenin birinci fıkrası, 29 uncu maddenin ikinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket eden kişi hakkında fiilin önem ve mahiyetine göre altı aydan iki yıla kadar ağır hapis cezası ile yirmi milyar liradan seksen milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

e) Bu Kanuna uygun olarak verilen bir lisansı, tahrif, taklit veya yanlış olarak temsil eden, üzerinde değişiklik veya sahtecilik yapan ya da Kanunen yetkisi olmaksızın lisans veya ürün senedini kredi veya herhangi bir şekilde menfaat temini amacıyla düzenleyen veya kullanan, kendine menfaat sağlamak amacıyla depolama hizmetlerini Kanuna uygun olarak yerine getirmeyen, 8 inci maddenin birinci fıkrası, 27 nci maddenin (e) bendi ve 33 üncü madde hükümlerine aykırı davranan kişiler hakkında fiilin önem ve mahiyetine göre iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis cezası ile elli milyar liradan beşyüz milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

Bu madde kapsamında işlenen fiillerin neticesinde oluşan zararların herhangi bir şekilde tazmin edilmemiş olması halinde mahkemece ödettirilmesine resen hükmolunur.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Teshir

Madde 35- Depoculuk lisansı, yetkili sınıflandırıcılık lisansı, lisanslı depo ücret tarifesı, prim ve indirim tarifesı, çalışma zamanı çizelgesi ile Bakanlıkça uygun görülen diğer belgelerin kolayca görülebilecek bir yere veya yerlere asılması zorunludur.

İlgililer yukarıda belirtilen ve asılması zorunlu olan belge ve tarifelere uygun davranmak ve bunların uygulanmasında kişiler arasında ayırım yapmamak zorundadır.

Tarım ürünlerinin sınıflandırılması

Madde 36- Lisanslı depo işleticisi, ilgili mevzuatına uygun olarak tartımı yapılmış, sınıf ve standardı belirlenmiş ürünleri lisanslı depoya kabul ve teslim eder. Tartım, analiz, sınıf veya standarda ilişkin bir itiraz olursa, itiraz sonucu yeniden belirlenen değerlere göre hareket edilir.

Yetkili sınıflandırıcılar tarafından sınıf ve standardı belirlenen tarım ürünleri, aynı amaçla başkaca bir zorunlu kontrole tabi tutulmaz.

Ayrı depolama, ambalajlı ürünler

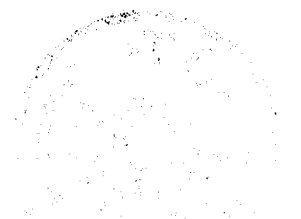
Madde 37- Müdilerin ürünlerinin ayrı depolanması konusunda talebi olması ve bunun kabul edilmesi halinde, ilgili yönetmeliğinde gösterildiği şekilde lisanslı depo işleticisi bu ürünleri diğer ürünlerden ayrı olarak depolar ve aynı ürünü teslim eder. Ambalajlı teslim alınan ürünler de düzenli ve kolayca erişilebilecek şekilde depolanır.

Yönetmelikler

Madde 38- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler ile Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler ilgili bakanlıkların görüşü alınmak kaydıyla Bakanlık tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulur.

Uygulanacak hükümler

Madde 39- Bu Kanunda açıklık bulunmayan hallerde, 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanununun, 5762 sayılı Türk Ticaret Kanununun ve 818 sayılı Borçlar Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

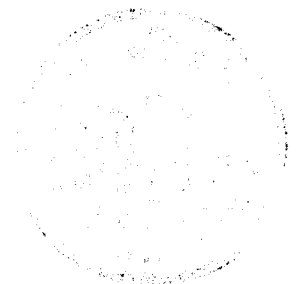

ONUNCU BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1- Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç bir yıl içerisinde çıkarılır.

Geçici Madde 2- 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu kapsamında umumi mağazacılık yapmak üzere izin ve yetki alan kuruluşlardan Bu Kanun kapsamındaki tarım ürünlerinin depolanması hizmetleriyle iştigal edenler, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç beş yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak etmedikleri takdirde bunlara verilen izin yeni bir karara gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır.

557

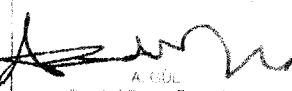
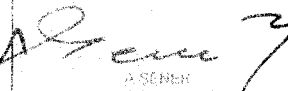
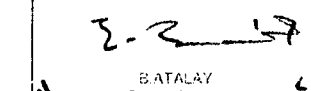
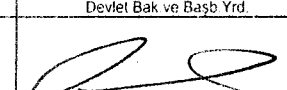
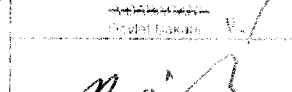
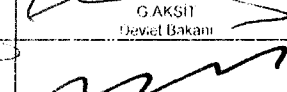
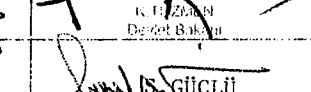
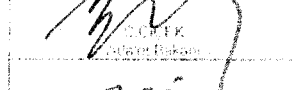
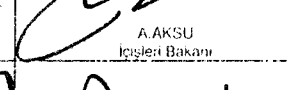
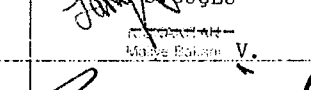
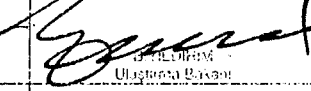
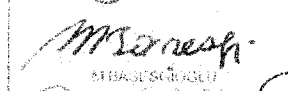
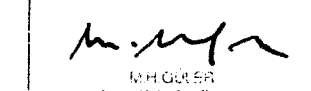
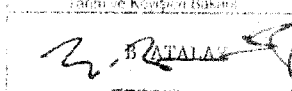
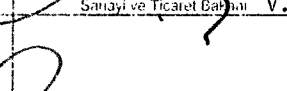
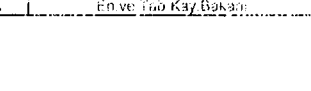
Yürürlük

Madde 40 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 41 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. ŞENER Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı	 G. AKSİT Devlet Bakanı	 K. H. ZENGİN Devlet Bakanı
 C. ÇELİK Devlet Bakanı	 M. Y. GÜLLÜ Devlet Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı
 H. ÇELİK Maliye Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı	 R. AKDAĞ Sağlık Bakanı	 B. ATALAY Ulaştırma Bakanı
 S. GÜLLÜ Ticaret ve Sanayi Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı	 A. AKSU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı	 A. AKSU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı
 B. ATALAY Devlet Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı	 A. AKSU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. A. ŞAHİN Devlet Bakanı

593